

Молочні кооперативи на теренах України: плюси, мінуси та алгоритм поєднання

Виробникам молока в Україні зараз живеться непросто. Це майже збитковий вид діяльності, де кожен виживає, як може: хтось годує корів за рахунок продажу свиней, хтось саджає кукурудзу і так покриває витрати на утримання худоби. Але довго так продовжуватися не може. Одним з рятівних засобів для молочників могли б стати кооперативи.

Законодавство і його недосконалість

Згідно з чинним законодавством в Україні можна засновувати молочні кооперативи двох форм: сільськогосподарський виробничий кооператив і сільськогосподарський обслуговуючий кооператив. Утім, на думку експертів, жоден з них не задовольняє потреби виробників, а, навпаки, може створити їм неабиякі проблеми.

У першому випадку юридичні особи не є повноправними членами кооперативу.

-Ти можеш бути членом без права голосу. Тобто ти вступиш до кооперативу, вклав чималу суму грошей,

щоб побудувати переробку. А вирішувати буде хтось інший. Це безумство в такий кооператив вкладати гроші, – пояснює заступник голови «Всеукраїнської аграрної ради» Михайло Соколов.

Не влаштовує експерта і другий варіант – сільськогосподарський обслуговуючий кооператив. У першу чергу через те, що таке об'єднання не має права купувати продукцію у свої членів.

-Уявіть собі, створюється такий кооператив. Молоко переробляється, але продати його не можна, воно залишається у власності виробника. Тобто треба враховувати, з якого молока зроблена яка головка сиру і яка банка сметани. Крім того, виникне питання: чому

з якогось молока зробили високомаржинальний продукт, а з якогось – низькомаржинальний. Це колапс, – упевнений Михайло Соколов.

Зі свого боку юристи вбачають недоліки не лише в законодавстві:

-Незважаючи на досить тривале існування законодавства про сільськогосподарську кооперацію, на сьогоднішній день не створено повноцінного масиву судової практики та практики застосування державними органами. Тому на практиці можуть виникати проблеми через неоднозначне застосування тих чи інших норм законодавства чи навіть прогалини у ньому. Щоб уникнути цих ризиків, рекомендується досить ретельно опрацювати статут та інші установчі документи, – пояснює юрист МЮФ Dentons Юрій Сисоєв.

Кооперуватись заради виживання?

Проте експерти наголошують: кооперативи мають чисельні переваги. Нездарма цей вид об'єднання господарств такий популярний у Європі. І якщо законодавство зазнає змін, то молочні кооперативи почнуть з'являтися, як гриби після дощу.

- Вигідно мати власну переробку. Виробники могли б об'єднуватися в кооператив, мати власний завод і звозити туди молоко. Тоді можна планувати обсяг виробництва і, як наслідок, отримувати додаткову маржу від продажу готової продукції. Виробникові це вигідно, він буде вступати в кооператив, – запевняє Михайло Соколов.

Насправді можна виділити низку плюсів від створення кооперативів:

Можливість отримати стабільніший і більший за обсягом ринок збуту молока та закупівлі кормів, техніки тощо, а відповідно – більш високі ціни продажу.

Ширший доступ до кредитних ресурсів банків та фінансових установ.

Можливість спільно захищати свої інтереси в різних державних органах та перед контрагентами.

Розподіл ризиків можливих втрат від діяльності кооперативу між усіма членами.

Поширення знань та досвіду поміж учасників кооперативу та можливість залучення більш кваліфікованого менеджменту.

Молочні кооперативи – інструкція з утворення

Якщо аграрії зважили всі позитивні і негативні сторони молочного кооперативу і все ж наважилися на його створення, їм стане в нагоді алгоритм, складений юристом ЮФ МЮФ Dentons Юрієм Сисоєвим спеціально для Kurkul.com.

Кооператив створюється його засновниками на добровільних засадах. Засновниками кооперативу можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, а також – у випадку обслуговуючих

кооперативів – юридичні особи України та іноземних держав, які беруть участь у діяльності кооперативів через своїх представників. Чисельність засновників, а пізніше членів кооперативу не може бути меншою ніж три особи. Засновники особисто або через створену ініціативну групу оцінюють доцільність створення кооперативу, з'ясовують можливості, напрями, обсяги та умови його діяльності, організують установчі збори та опрацьовують документи для оформлення на таких зборах.

Рішення про створення кооперативу приймається його установчими зборами і оформлюється протоколом за підписом головуючого та секретаря зборів. При оформленні протоколу складається список членів та асоційованих членів кооперативу, котрий ухвалюється загальними зборами, затверджується статут кооперативу, а також обираються органи управління (що має бути відображено у протоколі) та уповноважуються особи, які будуть здійснювати державну реєстрацію.

Після цього здійснюється державна реєстрація коо-

перативу в державного реєстратора. Для реєстрації необхідно подати реєстратору заповнену реєстраційну картку, протокол установчих зборів, два примірники статуту та, якщо засновником є іноземна юридична особа, документ про підтвердження реєстрації іноземної особи в країні місцезнаходження.

Кооператив вважається створеним і набуває статусу юридичної особи з дня його державної реєстрації.

Вікторія КРЯТ,
агронормал Kurkul.com